

se že dvakrat pečali z volitvijo novega predsednika in podpredsednikov parlamenta, a zbornica vsled odsojnosti večjega števila poslancev ni bila sklepčna. — Naše čete so ugnale arnavtske tolpe, ki so bile udrle v naše ozemlje ob albanski meji. Pri teh bojih so se najbolj odlikovale slovenske in hrvatske čete. Komaj so bili roparski Arnavti tepeni in prognani, pa se že zopet zbirajo krog Skaderskega jezera in se pripravljajo na novi vpad. — Meje med Avstrijo in našo državo bodo določene do 1. nov.

Italija. Po Italiji se širi od mesta do mesta splošna stavka delavstva. Delavci zasedajo tovarne. Italijanska vlada je preslaba, da bi s silo zlomila to splošno stavko. Časopisje poroča, da stoji Italija pred boljševiško revolucijo. — D'Annunzio se pripravlja, da bi zasedel okolico Sušaka.

Poljska. Poljaki in Rusi se še vedno bijejo. Ljudi boji so okrog Brest-Litovskega in severno od Lvova, kjer so potisnili Poljaki boljševike nazaj. Poljake podpira v boju ukrajinsko vojaštvo. Na Krimu se bojuje na poljski strani general Wrangel s svojo armado proti boljševikom. Mirovna pogajanja med Poljaki in Rusi se bodo vršila v Ruzi.

Kitajska. V sled slabe letine na Kitajskem je v pokrajinah Homan ter Santung velika lakota — 20 milijonov Kitajcem grozi smrti po lakoti. Cele rod-bine izvršujejo samoumre. Dogaja se, da prodajo roditelji svoje otroke.

Na delo za volilni sklad.

Volitve v državni zbor bodo novembra — čez dobre tri mesece. Zavedati se morajo vsi naši somišljeniki, da gre pri teh volitvah za popolno zmago ali poraz naše Kmetijske zveze. Naši nasprotniki: liberalci, samostojni in socialistični delajo z vsemi močmi, da bi nas porazili z združeno silo. Naši nasprotniki imajo na razpolago proti nam najnevarnejše politično orožje — bogate volilne sklade, s katerimi bodo skušali podkupiti volilce. Naša stranka kot prava Kmetijska zveza in zaščitnica „srednjega in malega človeka“ nima na razpolago denarnih sredstev in ni skoro nikakega volilnega fonda (sklada), ki je potreben za volitve v poravnano stroškov za pisarje, letake itd. Radi tega siromašnega dejstva Km. zveze se obrača „Gospodar“ na vse svoje pristase, da zastavijo vse svoje moči, da zberemo v teh treh mesecih nekaj volilni sklad. V vsaki fari naj določi kraljevni odbor Kmetijske zveze po enega ali dva poživovalna in zanesljiva pristasa, ki bosta pobirala od hiše do hiše, od posameznika do posameznika pristojevoljne prispevke za naš volilni sklad. Osebito naši Orli in Orlice naj stopijo glade zbirke volilnega sklada v prve vrste in naj pobirajo pri vseh prireditvah, veselnicah in igrah od udeležencev darove za volilni sklad. Naše za zmago krščanske misli navdušene žene in dekleta naj ne zabijejo v teh mesecih pred volitvami, da kakor so nekoč gradile Jugoslavijo s pobiranjem podpisov za majniško deklaracijo, naj grodo tudi sedaj na delo, da podpremo našo stranko z denarnimi sredstvi za dobo volitev. Naši vrli pristasi, mladostni Orli in Orlice, žene, Dekliške in Marijine družbe, na delo z vsemi močmi in pri vsaki priliki, da si opomoremo za volilni sklad, ki bi nam naj pri pomogel do sijajne zmage svete naše krščanske misli pri bližnjih državnoborskih volitvah! Naš trud in delo pri nabiranju volilnega sklada naj Bog blagoslovi!

Kmetijska zveza.

Neznanila.

Shodi Kmetijske zveze se vršijo: dne 18. septembra po rani sv. maši v Kotljah na Koroškem (govori prof. dr. Capuder), in v Martnu za Dreto (govornik iz Maribora). V Slovenjgradcu bo sestanek zaupnikov dne 13. septembra, v Mariboru pa 14. septembra, na Fali 15., dne 19. septembra pa pri Sv. Marjeti pri Rimskih Toplicah po rani maši. Istega dne pri Sv. Miklavžu na Laškem po pozni sv. maši. V Rušah dne 19. septembra ob 9. uri predpoldne.

Skale pri Velenju. V nedeljo 19. septembra se vrši po ranem sv. opraviilu shod Jugoslovanske strokovne zveze in Kmetijske zveze v Soli prvega razreda. Popoldne pa je veliki ljudski tabor Slovenske ljudske stranke za vse krščanske organizacije. Torej kmetije, delavci, žene in vsa zavedna mladina, ki pošteno misli, pridite popoldne iz cele šaleške doline, vsi ta dan na šaleški tabor v Skale! Nastopi več tujih govornikov. Začetek ob 3. uri popoldne. Po zborovanju je ljudska veselica s petjem in zabavo pri cerkveni gostilni poleg cerkve.

Kmetijska zveza priredi v nedeljo dne 12. t. m. v Gornjem gradu po prvem opraviilu javen politični shod. Pride govornik iz Maribora. Prijatelj Kmetijske zveze, udeležite se shoda mnogoštevilno, ker je le v skupnosti moč. Shod se vrši v gostilni pri Jošku. Popoldne ob 2. uri je pa socialni tečaj in shod zaupnikov iz celega okraja. Zatorej v nedeljo vsi na shod!

Poročila.

V Dolnji Lendavi v Prekmurju se je vršil dne 5. septembra popoldne v dvorani meščanske šole političen shod. Govorili so: nadrevizor Pušenjak, urednik Zebot, profesor dr. Slavič, kaplan Lejko in predsednik gerent Sever.

Kmetijska zveza je priredila dne 5. septembra po rani sv. maši v stari volilni politični shod

pri Sv. Lenartu pri Veliki Nedelji. Otvoril ga je naš delavni zaupnik g. Andrej Korpar. Predsedoval je starosta somišljenikov KZ g. Tomaž Korpar. O politični položaju in o organizaciji je poročal urednik Zebot. Sprejete so se važne resolucije političnega in gospodarskega značaja.

Za Kmetijsko zvezo so nabrali na sedmi ni po rajnem č. g. Val. Krpivšek v Framu, 82 K.

Navodila.

Pozdrav Kmetijske zveze. Vsaka organizacija ima svoj pozdrav. Tako se pozdravljajo naši Orli: „Bog živi“, požarne brambre: „Na pomoč“, drugi drugače. Tudi naša Kmetijska zveza naj ima svoj pozdrav! Za danes ga samo predlagam. Ta pozdrav mora obsegati ves naš program in mora že živeti med narodom. In zato bi bil najbolj primeren po zdrav katerega naše krščansko dobro ljudstvo tolikokrat izreče: „Bog daj srečo!“ Ta pozdrav je res krščansko-kmetijski pozdrav, zato more biti pozdrav krščansko-kmetijske organizacije Kmetijske zveze. Sprejmite ga, vpeljite ga in potem na delo! Bog daj srečo!

Pristasi, spominjajte se in darujte pri vsaki priliki za volilni sklad Kmetijske zveze!

Mladinska organizacija.

Zene in dekleta.

Dekliški shod za Dravsko polje v Cirkovcah dne 29. avgusta t. l. Krog in krog so se že vzbudile žene in mladenke ter v veličastnih taborih pokazale, da hočejo kakor so pred vojno stopiti na plan in delati za svoj narod, svoj stan, svojo domovino, za krščansko izobrazbo. Dne 29. 8. so se tudi dravskopoljske mladenke pridružile drugim slovenskim mladinkam ter navdušile za delo in boj, ki čaka slovensko ženstvo v bodočnosti. Čez 600 mladenk iz Dravskega polja in sosednih krajev je prisostvovalo dekliskemu taboru. Po slovesni službi božji se je vršilo zborovanje na prostoru pri cerkvi, na katerem je g. poslanec Vesenjak priporočal zborovalkam, kako naj čuvajo, razširjajo in delajo za misel krščansko, ljubezen do doma in vere katoliške ter kako povdarijajo svoje pravice v javnem življenju. S plemenitim mišljenjem in vnetim delovanjem, s požrtvovalnostjo in vztrajnostjo naj pripravljajo zmago krščanskega kmetijskega ljudstva. Potem se nastopile zastopnice žen in deklet iz Hoč, Prihove, St. Janža, od Sv. Lovrenca na Dravskem polju, Slivnice, Sv. Marka, niže Ptuj, Makol, bočkega Pohorja ter so v svojih lepih govorih dobro orisale dolžnosti in pravice slovenskega ženstva, kako naj delajo za svojo srečo, za blagor kmetijskega stanu in naše nove domovine. H koncu sta dve mladenki iz Brezja s šaljivim dvogovorom podali tovarišicam lep nauk. Gdč. učiteljica Bregant iz Slivnice je predlagala tri resolucije, ki so bile soglasno sprejete, v katerih se je ugovarjalo zoper zavlačevanje volitev, pozivalo k organizaciji krščansko mislečega slovenskega ženstva ter izrekla zaupnica Jugoslov. klubu. Po nekaterih pojasnilih g. poslanca Vesenjaka je predsednik zaključil prvi tabor dravskopoljskih deklet po vojni. Mnogo zborovalk je še ostalo pri igri „Skrivnostna zaroka“, ki so jo prav spretno predstavljale po večernicah v društveni sobi cirkovske mladenke, ki so pri tej priložnosti po svoji zastopnici pozdravile zbrane tovarišice.

Dekliški shod pri Sv. Treh Kraljih v Slov. gor. je napolnil vse udeležence z velikim veseljem in navdušenjem. Zastopane so bile vse župnijske dekanije. Lepo stvilo mladenk so poslale na shod ljutomerska, ptujka in jarenska dekanija. V cerkvi je krasno govoril družbenik o Marjini družbi o. Benko Čirič iz Ptuja. Shod je vodila Ana Tomažič. Nastopilo je 14 govornic, 4 mladenke so govorile pozdrave, 4 deklamovale. V imenu Slov. dijaške zveze je govoril bogoslovec Neudauer, vmes je podal župnik Gomilek marsikak koristen nauk in tudi popoldne v cerkvi izpregovoril v slovo. Z govori se je menjavalo skupno petje in tamburanje. Govornice so govorile res navdušeno in v nemalo sestre za delo na polju marijanske in izobraževalne organizacije.

Dekleta in žene, kakor ste pobirale svoj čas podpisate za majniško deklaracijo, nabirajte tudi za volilni sklad naše stranke!

Orli.

Orlovski slavnost in mladeniški shod pri Sv. Lenartu v Slov. gorici. Sta se častno izvršila ob obilni udeležbi mladencev, Orlov in ljudstva. V cerkvi je govoril mladeniščem g. župnik Gomilek, ki je tudi vodil mladeniško zborovanje na posojilniščnem dvorišču. Zborovanje se je vršilo na istem prostoru, kot leta 1903 prvi mladeniški shod Slovenskih goric, ki se ga je udeležilo 1600 mladencev. 11 mladencev govornikov iz raznih župnij je s krasnimi govorji pokazalo, kako resno jim je vzorno versko življenje v Marijini družbi ter delo za lepšo našo bodočnost v mladeniških zvezah in v orlovskih odsekih. Profesor dr. Capuder je povdarjal, kako lepo se je pokazala na mariborskem orlovskem taboru vernost naših mladencev, ki je porok naše boljše prihodnosti. Po večernicah se je vršila telovadba na dvorišču posojilnice. Občudovali smo njihove krasne nastope. Vse ljudstvo je bilo veselo te prve orlovske prireditve.

V Mariji Nazariju v Savinjski dolini priredi orlovski odsek dne 12. septembra 1920 ob 3. uri popoldan dve igri „Ljudmila“ in „Dva prepirljiva sosedu.“

Orli in Orlice, vi prvobojevniki krščanske misli, bodi vaša prva naloga in dolžnost v dobi pred volitvami: Pobiranje pri vaših prireditvah, veselnicah in igrah za volilni sklad SLS. Na delo z orlovsko korajžo, neustrašenostjo ter vztrajnostjo!

Tedenske novice.

† Stolni dekan Jožef Majcen. V soboto dne 4. septembra je v 61. letu svoje starosti po daljšem mukopolnem bolehanju bogoudano zatisnil svoje oči ljudomili, nad vse blagi stolni dekan lavantinske škofije mil. g. Jožef Majcen. Svojo več let trajajočo bolezen je prenašal z angeljsko potrpežljivostjo. Blagemu pokojniku trpinu svetila večna luč!

Volitve razpisane. Regent Aleksander je podpisal ukaz o volitvah v konstituantno ali v ustavodajni državni zbor. Volitve so razpisane za 28. novembra. Velika ustavotvorna skupščina se snide v Beogradu dne 12. decembra. Sklepala bo o ustavi države in o njenih osnovnih zakonih.

Ugovor proti državnemu proračunu. Finančni minister demokrat Stojanović je objavil državni proračun, v katerem se nahaja cela vrsta previsoko odmerjenih davkov, ki bi, ako bi se uveljavili, zlasti Slovenijo gospodarsko spravili v propast. Proti temu državnemu proračunu oz. previsoko odmerjenim davkom je vložil naš Jugoslovanski klub oster ugovor, ki bo imel, kakor upamo, uspeh. Ugovor sta izročila ministrskemu predsedniku dr. Vesniču člana Jugoslovanskega kluba, poslanec dr. Hohnjec in Vesenjak.

Poslanec Kmetijske zveze na delu za kmetu. „Gospodar“ je poročal, kako nevolje je vzbudil med kmetstvom prebivalstvom od vojaške oblasti razpisani — nerodni popis živine in vozov. Proti tem nezasišanem postopanju vojaške oblasti napram našemu kmetu se je pritožil v imenu Kmetijske zveze na vojaško oblast znani Kmetoljub, poslanec dr. J. Hohnjec. Naslikal je, kakor smo objavili v „Gospodarju“, vse kmetijske razloge proti nerodno odrejenemu popisu živine in vozil. Na ta odločni protest poslanca dr. Hohnjeca je sklenil ministrijski svet, da ukine ukaz vojaške oblasti o popisu živine in vozov, ki je bil odrejen za celo našo kraljevino. Zopet lep uspeh naše Kmetijske zveze, ki vselej in povsod ščiti ter varuje kmeta, proti šikanam — za kmetijske razmere nerazsodnih vojaških oblasti.

Razmejitevna komisija v Mariboru. Razmejitevna komisija, katera bo končno veljavno določala naše severne državne meje, je nastanjena v Mariboru. Člani komisije so si že na licu mesta ogledali našo severno državno mejo pri Muti, Hühnerkoglu in pri Sv. Urbanu. Naše slovensko ljudstvo sprejema člane komisije vsepovsod nad vse spoštljivo in dostojno, ne tako Nemci, kojih vedenje je bilo na mnogih krajih naše severne meje prav po opitje kmetijskanske in smešno. V nedeljo dne 5. septembra popoldne so pa posetili vsi člani te komisije slovenjgraškega okrajnega glavarja. Po sprejemu na okrajnem glavarstvu so se pa podali v hotel Gol, kjer se je ravno kar vršila prireditev šolske mladine, kot gledališka predstava s petjem, predavanjem in srečolovom. Vsi člani komisije so si ogledali prireditev ter se ponovno pohvalno izrazili o lepem nastopu naše mladine ter o vzornem poteku veselice same. Ko so odhajali člani komisije, jih je pozdravila Lidvina Alceeva iz Slovenjgradca, predsednica komisije, angleškemu polkovniku Craven-u je pa izročila krasen soplek. Vsi člani komisije so bili vidno ginjeni.

Kaj pomeni samostojna beseda: „Kmet kmeta“? Prvi kmet je razložil tako-le: Kmet kmeta za nos vodi, kar samostojna vedno dela. Drugi kmet je razložil tako-le: Kmet kmeta bij in pobijaj, kot samostojneži skoro povsod poizkušajo. Tretji kmet, ki si je še iz ljudske šole zapomnil sklanjanje besed, je pa razložil tako-le: Liberalci so se pred volitvami spomnili na besedo kmet. Bila jim je preje popolnoma neznan. Zato so jo začeli sklanjati: kmet, kmeta... do sem je še slo. Ko pa bi morali reči: kmetu, se jim je pa ustavilo. Ne, so rekli, kmetu pa nič! Sicer bodo pa nezavedni kmetje kar zbežali za nami, ako rečemo samo: „Kmeta, kmeta.“ In so poizkusili. Res se jim je začelo posrečilo. Nekoč pa jih je navihani kmet vprašal, če znajo še naprej sklanjati; tedaj pa naj dajo kmetu, kar je njegovega, naj se izkažejo za kmeta, naj povečajo, če so vedno pri kmetu, če žive in delajo s kmetom in gorje s kmetom, kar delajo ravno tisti, ki jih samostojna najbolj napada. Zato je prerokoval Samostojni: Tako se bo zgodilo ob volitvah: Kmet bo kmeta podpiral, bo kmetu povedal, kdo je res delal za kmeta, kdo je bil vedno pri kmetu in je se zdaj s kmetom in to ni Samostojna, ampak — je Kmetijska zveza.

„Kmetijski list“ in izvozničarji. V eni zadnjih števil sro opozorili na to, da se je obenem s prostim izvozom, ki so ga dosegli demokratje, povečal tudi „Kmetijski list.“ Demokratiji izvozničarji bodo zopet zaslužili milijone in jih radevolje dali na razpolago Samostojni kmetijski stranki in njenemu „Kmetijskemu listu“, da med kmetiskim ljudstvom širi liberalizem v obliki Samostojne. Se pred nekaj tedni je posavski glavar Samostojne Urek tožil, da je „Kmetijski list“ že precej na kantu. Zdaj pa si naenkrat tako opomaga! In to takoj, kakor hitro se je dovolil svobodni izvoz! Ali ni povsem jasno, odkod je prišla pomoč? Zato ni čudo, da povečani „Kmetijski list“ poje tudi tako hvalo prostemu izvozu!

Razredni stanovski boj je proglasil kongres samostojnih kmetov v Beogradu, na katerem sta govorila tudi stajerska stebra Samostojne: Mermol

in Drofenik. Mermelja, Drofenik, Urek in drugi taki gosposki kmetje torej hočejo, da kmet stopi v najostrejši boj proti vsem drugim stanovom: proti manjšim posestnikom, kočarjem, kmetiskim delavcem, viničarjem. Tak razredni boj je prvič nekrščanski, drugič nespameten, ker ravno kmetu najbolj škoduje. Če bo kmet tako povdarjal razredno stališče, kakor uči Samostojna, se bodo nekmetje na deželi tudi strnili v močno protikmetsko organizacijo in napovedali boj kmetu. Nekmetov, neposestnikov, delavcev, poslov in viničarjev je golovo več kot kmetov. Kdo bo potem zmagal, ni težko uganiti!

Apostola Samostojne Urek in „sladki“ Drofenik — kmeta? Urek in Drofenik sta tako krvavo željavorožna kmeta, da že nista prišla za nobeno kmetško delo, odkar sta začela masno plačano „apostolsko“ delo za samostojnost kmeta na stroške nerazsodnih kmetov. Politično krivoverske pridige niso kmetško delo, pač pa se z njimi človek lahko in bogato preživlja ter zabava, o takem kmetškem delu naj v prihodnje poročata na shodih „poljedelski minister“ v upu g. Urek in jecljavi Demosten g. Drofenik.

Kmet Drofenik, znani apostol samostojne polomljene barke, sam ni čisto polomljen. Tako recimo mora plačati kot vojni dobičkar 1236 K vojnodobniškarskega davka. Gaspud, per Samostojni bojo pa še več „gor plačali“!

Jesensko zasedanje mariborskega porotnega sodišča. Za jesensko zasedanje mariborske porote so že izžrebani porotniki. Zasedanje je določeno na 20. septembra in bo trajalo samo dva dni.

Dijaki mariborskih šol! Počitnice gredo h koncu in kmalu se povrnete v Maribor. Prišel se bo zopet hud boj za življenje. Dijaska kuhinja vam bo v tem boju kakor doslej tudi letos priskočila na pomoč. To pa bo mogla Dijaska kuhinja le storiti, če ji boste tudi vi zdaj pomagali. Zato se obračam še enkrat do vas s prošnjo, da nabirate pred odhodom v mesto prispevke za Dijasko kuhinjo. Pojdite od hiše do hiše in prosite za prispevke. Vsakdo vam bo rad dal liter pšenice, rži ali kaj drugega. Tudi sadje nam bo dobrodošlo. Prosite gospode duhovnike in učitelje, da vam gredo pri tem človekoljubnem delu na roko; gotovo bodo to radi storili. Pri prihodu v Maribor izročite nabrane prispevke Dijaski kuhinji, ki vam bo po vrnila vse stroške za prevoz itd. V prijetni nadi, da boste izvršili to dobro delo, vas pristoje pozdravljam prof. M. Pirč, blagovnik Dijaste kuhinje.

Drž. trgovska šola v Mariboru. Vpisovanje v četrti, 16. sept., od 8. do 11. ure dopoldne v Calovi ulici 9, I. nadstropje. Sprejemni in ponavljalni izpiti se prične v petek, 17. septembra, točno ob 8. uri ravnotam. V pripravljani razred se sprejemajo samo le dekci. Redni pouk se prične v torek, 21. septembra. Vse druge podrobnosti so razvidne iz oglasa v šolskem poslopiju.

Na držav. gimnaziji v Murski Soboti se bode vršilo vpisovanje v I. gimnazijski razred dne 16., 17. in 18. t. m. vsakokrat od 8. ure naprej. Sprejmejo se dekci (deklice), ki so dopolnili 10. leto ali ga bodo dopolnili v letu 1920. Učenci (učenke), ki žele na novo vstopiti, naj se zgledajo dne 17. septembra od svojih starišev, pri gimnazijskem ravnateljstvu ter naj prinesejo s seboj krstni (rojstni) list ter zadnja šolska izprijčevala. Učencem, ki so doslej obiskovali ta zavod, se je javiti dne 18. septembra. Šolsko leto 1920—1921 se začne v ponedeljek, dne 20. t. m.

Vlomj in rop. Meseca novembra 1919 so neznan zlikovec izvršili več vlomov na Humu pri Ormožu, ter so pri tem odnesli mnogo obleke, usnja, podplatov in posteljnine. Škoda znaša nad 20.000 K. V tem času so domnevno isti krivci v bližnjih Salovcih ponoči z orožjem napadli zakonske Polak ter so nevarno ranili ženo, med tem ko se je mož še pravočasno rešil. Orožništvo iz Središča je takrat zaprlo osumljene viničarske sinove Sulek Matija in Ivana ter L. Ris iz Huma. Zaradi pomanjkanja dokazov pa so bili zopet izpuščeni. Kljub temu pa so orožniki vodili preiskavo naprej. Po neumornem poizvedovanju se je posrečilo vodju postaje iz Središča g. Zerjavu in orožniku Senegar izslediti prave krivce ter doprinesiti dokaze za njih krivdo. Po neovrženih dokazih je dognano, da imajo zločine na vesti viničarski sinovi Sulek in Martin Zibrat na Humu. Ljudstvo se je malo oddahnilo od vednega straha, orožnikom pa gre vsa hvala za njih trudopolno službovanje in se opozarja jo višji činitelji na uspehe orožniške postaje v Središču.

Železniška zveza Rogatec—Krapina. Rajna Avstrija je pač gradila samo take železnice, ki so se ji zdele v vojaškem oziru važne, ni se pa ozirala na železnice, ki bi bile važne v gospodarskem oziru. Železniška zveza Rogatec—Krapina, za katero so se naši poslanci že v rajni Avstriji veliko potegovali, a vselej naleteli na gluha ušesa, je sedaj zasigurana. Železniško ministrstvo je dovolilo neki zagrebški družbi, da izvrši vse priprave za to železniško zvezo.

Planinski koledar za leto 1921 si še mnogi niso naročili. Ga beži, skoraj ga bo treba dati v tisk. Ker se ga bo tiskalo le omejeno število, priporočamo, da se vsakdo pravočasno pobriga, da istega naroči. Tudi je še nekaj inšerativ prostih ter pogrešamo še mnogo naših narodnih tvrd in gostiln. Vsa pojasnila daje izdajatelj g. Fr. Koebek, nadučitelj v Gornjem Gradu. Vsak planinec imej Planinski koledar! R.

Iz Koroške.

Komisija za ljudsko glasovanje na Koroškem razglasa, da se je ustanovilo posebno glasovalno sodišče, katero bo stelo pet članov. Pred-

sednik sodišča je Anglež. Jugoslovanski ter avstrijski član nimata glasovalne pravice, ampak samo posvetovalno pravico. Pred to sodišče pridejo vsi pregreški in prestopki ter vse nepravilnosti, ki so v zvezi z ljudskim glasovanjem. Sodišče ima pravico kaznovati vsak izredni pregrešek z denarnimi globami, z zaporom do treh mesecev ter izključiti koga iz glasovalnega ozemlja. Nadalje je ta komisija izdala razglas, da bodo steli in pregledovali glasove okrajni sveti v prisotnosti jugoslovanskega in avstrijskega zastopnika. Izid glasovanja bo komisija razglasila in določila po večini glasov v celoti vsakaga glasovalnega pasa. Glasovanje na Koroškem je določeno za 10. oktobra.

Zborovanje v Velikovecu. Pretekla nedelja je bila za Koroško velepomemben dan. Nemci so sklicali v te najmočnejše nemško gnezdo na našem glasovalnem ozemlju „Koroško zborovanje (tako zvani „Kärntnertag“). Hoteli so zbornati vse svoje pristaše, Nemce in nemčurje, kar jih je po našem glasovalnem ozemlju, naročili so še veliko pomoč iz Celovca, delali so z vso silo, hoteč prirediti velikanško zborovanje ter nastopiti z vsem nasiljem zoper domačine Slovence. V zadnjem času so sklicali tudi Slovenci v Velikovec zborovanje slovenskih ženskih zvez. Koroško ljudstvo ni več, kakor je bilo pred vojno. Sedaj se je prebudilo, je navdušeno, obiskuje naše shode in zborovanja ter se zanima za javna in za narodna vprašanja. Našega ljudstva je prišlo v Velikovec do 15.000. Nemci so se v zadnjem trenutku ustrašili in shod odpovedali, se poskrili po hišah in zaprli okna. Ententa je pričakovala, da bodo tudi še Slovenci odpovedali shod in se razšli. Toda množice, ki so prišle deloma z vlakom, deloma s številnimi vozovi, lepo okrašenimi z narodnimi zastavami, so hoteli imeti zborovanje. Sli so najprej in manifestirali v sprejedu po mestu. Ena nemčurska „frava“ in dva nemčurja, ki so nekaj izzivali, so bili oklofotani, — druge nesreče ni bilo. Medtem so se naši zastopniki pogajali z entento za shod. Predsednik komisije je bil Anglež, ki se je obnašal napram našim popolnoma dobro in nepristransko. Začetkom je hotel, da bi se tudi naš shod ne vršil, ko pa je zastopnik okrajnega glavarstva izjavil, da v tem slučaju ne more jamčiti za red, ker množica hoče slišati govornike in je treba, da jo pomirijo. Slednjič se je pričelo zborovanje. Anglež je nagovoril navzoče po angleško in prevajal je stavek za stavkom dr. Subelj. Množica je sprejela njegove besede z burnim odobravanjem. Potem je govorila v imenu ženske zveze gospa Pilgram, sledili so govorniki: dr. Smodej, dr. Müller in dr. Rav. Slednjič se je množica s pevanjem narodne himne razšla. To je bilo eno največjastnejših in najpomembnejših naših zborovanj na Koroškem. Istega dne za popoldne so sklicali Nemci tudi zborovanje v Bistrici v Rožu. Tudi sem je prišlo Slovencev brez primere več, kakor pa Nemcev, ter so zasedli vse prostore. Nemci niso mogli zborovati, nastala so prekanja semintja. Slednjič je zastopnik entente, nek Italijan, razpustil zborovanje, njegov francoski kolega pa je odšel že poprej. Za Nemci so odšli tudi Slovenci med popevanjem svojih narodnih pesmi. S tem se je za Koroško končala doba zborovanj, pričinja se doba podrobnega dela.

Gospodarstvo.

Letošnji mošt in vino.

F. Rudl.

Grozdje zori, le žal, da vinska jagoda vsled dolžnega vremena in gnilobe poka, gniloba se pa vidno razširja. Vinogradniki so vsled teh okoliščin prisiljeni predčasno začeti z vinsko trgatvijo, žalibog na lasno škodo, kajti kakovost letošnje vinske kapljice bo vsled tega zelo trpeja.

Bistvena razlika je, ako gni je zrelo ali nezrelo, zlahka ali navadno nežlahno grozdje. Gnoloba je potemtakem ali kislja, grenka ali pa zlahna. Poslednja se razvija predvsem na grozdju rilinga, belega burgundca, tramineca in rulance, deloma silvance, šipona in muskata in sicer še le tedaj, ko je grozdje že plivko in zrelo. Kapljica iz takega grozdja je izborne kakovosti. Res je, da je mošta nekoliko manj, kot sicer. Izborna kapljica iz takega grozdja umajo pridelovati le pravi vinarski in kletarski strokovnjaki.

Kaj je pa z grozdem z navadno gnolobo? Na gnoj se vsled tega ne meče in pride tudi v stiskalnico. Vprašanje pa nastane, kako je ravnati s takšnim grozdem? Predvsem bi priporočal, da se bere na dvoje in se mora vsaj prva trgatve vršiti v lepem vremenu. Vsaj eno vedro najboljšega, zdravega in zrelega grozdja naj se prvič bere, spreša in mošt spravi v sušen in zdrav sodček, v katerem bo začel ob primerni toploti takoj sam vreti. Tak mošt, katerega sladkor razkroja na milijarde kvasnih glivic v alkohol, v ogljenčevo kislino in v še druge dišave in snovi, se naj skrbno opazuje in večkrat pokuša, je prijetnega okusa in vonjave, potem mu ne manjka nič, ker vsebuje ogromno množino kvasnih glivic.

Kako pa z moštom iz slabotnega grozdja? — Tak mošt vsebuje razven dobrih še tudi mnogo slabih kvasnih glivic. Poslednje se bodo tekom časa in v primerni toploti ravno tako pomnožile, kakor dobre, oziroma še v višji meri in mošt ali vino bo vsled tega dobile nezdrav značaj, zlasti, če se nezdrave glivice z žveplanjem ne uničijo.

Iz tega sledi, da se naj mošt iz slabega gnilega grozdja močno žvepla. Tekom 24 ur se na ta način potihnjene mošt očisti in sušna tekočina se naj

pretoči v drug sušen sod. Temu čistemu moštu se mora dati novo življenje in sicer na sledeči način: Na 100 l tega mošta prideni 1—2 l delajočega vinskega kvasa od tistega sodčka, v katerem vra mošt z najboljšim okusom in vonjavo. Ako ga nimaš doma, idi k sosedu, da ti ga posodi, slično, kakor gre večsih kmetov k sosedu po kvas za kruh.

Čisti vinski kvas se pa tudi dobi pri kmetičnem kmet. poskuševališču v Mariboru, kateri ima za vzgojo takih glivic posebna navodila. Tak kvas je pa treba 14 dni pred trgatvijo postaviti, ker bi drugače ne mogel majorizirati prevelike množine mošta.

Napisal sem te vrstice, katere mi je narekovala lasna izkušnja v prid našim vinogradnikom, da se obvarujejo morebitne škode pri letošnjem vinskem pridelku.

Našim zadržanim in Kmetijskim podružnicam priporočamo, da si za svoje člane takoj nabavijo dovolj kuhinjske soli za jesen in zimo, da ne bo takega pomanjkanja soli kot je bilo lani. Bati se je, da bo soli zmanjkalo. Kmetiska zveza razpolaga posreduje našim organizacijam pri nabavi soli. — Tajništvo.

Zborovanje interesentov za železnico Maribor—Murska Sobota se vrši v nedeljo, dne 26. t. m., pri Sv. Lenartu v gostilni pri Arnušu ob 11. uri dopoldne, in ne dne 9. septembra, kakor je bilo pomotoma razglašeno v nekaterih listih.

Laško. Dne 22. avg. se je vršil pri nas občni zbor naše hranilnice, katere je končala 19. upravnno leto. Občnega zbora se je udeležilo veliko število članov, kateri so pokazali s tem zanimanje za napredek zadruge. Poročilo o delovanju v lanskem letu je bilo jako ugodno. Posojilnica izkazuje prometa nad 2 mil. K, vloge so dosegle skoraj 2 mil. K. Na obč. zboru je govoril nadrevizor Pušenjak, kateri nam je pojasnil razmere na denarnem trgu in začel naloge, katere čakajo naše zadruge v bodočnosti. Prihodnje leto bo slavila posojilnica 20letnico svojega obstoja in se bo obenem z občnim zborom priredilo slavnostno zborovanje.

Dol pri Hrastniku. Leta 1917 se je pri nas ustanovila Kmetijska zadruga kot prva nabavna in prodajna zadruga na Stajerskem. V prvih dveh letih je zadruga lepo napredovala in vršila svoje posle v prid članom. Vse potrebščine, katere je mogla dobiti za svoje člane, je skupno naročevala, skrbela pa je tudi za skupno prodajo pridelkov članov. Dne 29. avgusta se je vršil občni zbor zadruge, na katerem je obširno govoril o delovanju nabavnih in prodajnih zadrug osebilo z ozirom na razmere na svetovnem trgu nadrevizor Pušenjak. Zadruga se posebno lepo letos razvija ter bo najbrž njen promet znašal nad 1 milijon K. Število članov narašča od meseca do meseca, kar je najboljši dokaz, da ima naše ljudstvo zaupanje do zadruge.

Davek na vojne dobičke. V seji finančnega odbora dne 3. septembra so razpravljali o davku na vojne dobičke. Clani odbora za Slovenijo in Hrvatsko so ugovarjali proti temu, da bi naj imel pravico za reševanje sporov edino le finančni minister. Račun na se, da bo ta davek znašal za Slovenijo 70 milijonov dinarjev.

Osebnodohodninski davek. V seji finančnega odbora so razpravljali o davku na osebno dohodnino. Clan Jugoslovanskega kluba poslanec Vesenjak je zahteval, da se osebno dohodninski davek sme naložiti le tedaj, ako znašajo dohodki več kakor 10.000 kron. Večina odbora je soglašala s predlogom.

Popis in žigosanje avstrijskih in državnih posojil, s katerim naj bi se bilo 6. t. m. pričelo, se je moralo preložiti, ker formularji in stampilije še niso prispеле iz Beograda. Finančna delegacija upa, da bo do 11. t. m. stvar v redu. Natančni termin se bo naznanil po časopisih.

Zivilske cene v Vojvodini. Prošli teden je veljala v Novem Sadu pšenica 760 K, ječmen 350 K, fižol 700 K, krumpir 200 K, mast 3600 K, krušna moka 1030 K, bela moka 1250 K; v Subotici: pšenica 725 K, ječmen 390 K, fižol 600 K, krumpir 150 K, mast 3400 K, krušna moka 900 K, bela moka 1200 K; v Veliki Kikindi: pšenica 650 K, ječmen 240 K, fižol 500 K, krumpir 70 K, mast 3000 K, krušna moka 1000 K, bela moka 1300 K; v Pančevu: pšenica 640 K, ječmen 220 K, fižol 600 K, krumpir 300 K, mast 3200 K, krušna moka 1000 K, bela moka 1400 K za 100 kilogramov.

Smodke zopet podražene. Finančna uprava je zopet zvišala cene za smodke. Tako n. pr. bo stala viržinka komad 3 K 60 v, kuba 3 K 20 v, portorika komad 2 K 80 v, inozemska komad 1 K 20 v in kratka domača komad 1 K.

Dopisi.

Krčevina pri Mariboru. Začetek šolskega leta 1920-21. Sprejem učencev v ljudsko šolo Leitersberg-Krčevina se vrši v četrtek 15. in petek 16. septembra od 8. do 12. ure. Za novince naj prinesejo starši krstne liste seboj.

Dobra pri Celju. V nedeljo 29. avgusta je bil občni zbor Kmetijske podružnice. Ob tej priliki je imel gospodarsko predavanje g. Prijatelj, strokovnjak iz Ljubljane. Pri volitvi kandidatov se Samostojna volitve ni udeležila razven z enim praznim listkom. To nedeljo je bila tudi komisija za cesto skozi Zlo-djev graben na Parož. Ta cesta je prava življenska potreba in okrajni zastop, ki ima denar določen zato, naj ga tudi obrne v ta namen. Da se bo to čim preje zgodilo, bo gledala Kmetiska zveza in ne bo dala miru, dokler tega ne doseže za naše kmete in posestnike.